

Kummallisen Kodikas - Menestyvä Merikarvia

RatkaisuTori-kuntalaispaneelit kunnan taloussuunnittelussa

TA 2024

Sari Hatanpää / Merikarvian kunta

RatkaisuTori-kuntalaispaneeli

- Talousarvion ja -suunnitelman valmistelu on vuosittainen prosessi, johon osallistuvat kunnan toimielimet, viranhaltijat ja osa työntekijöistä.
- Kuntalaisilla ensi kertaa mahdollisuus osallistua

Kevät 2023

- Sitra tarjosi kunnille yhteistyöprojektia – palvelumuotoilu kuntalaisdemokratian toteuttamisesta talousarviosuunnittelussa

Kesä 2023

- Merikarvian kunta ja Pieksämäen kaupunki valittiin

Syksy 2023

- **Konkreettiset ehdotukset talousarvioon + monistettava toimintamalli**

Yhteenvedo

- Merikarvian kunta osallistui Sitran kokeiluun, jossa kehitetään kuntien osallistumista kuntien talouden suunnitteluun.
- RatkaisuTorissa 21.9.2023 panelistit tunnistivat useita ajankohtaisia kunnan talouteen vaikuttavia ratkaisuehdotuksia.
- Näiden pohjalta nostettiin valittuja ehdotuksia tarkempaan analyysiin, jota paneeli hyödynsi seuraavassa RatkaisuTorissa ratkaisuehdotusten priorisoinnissa.
- RatkaisuTorissa 4.10.2023 paneeli priorisoi lopulliset ratkaisuehdotukset. Jokainen panelisti äänesti kolmea tärkeimmäksi katsomaansa ratkaisuehdotusta. Ratkaisuehdotuksia täydennettiin yhteisen keskustelun kautta.
- Tähän dataan yhdistettiin Hahmota Oy:n data ja Kummallisen kodikas-verkkopelin data kunnanhallituksen 20.11.käsittelyssä

Aikataulu

5.9.2023
Arvokeskustelu

11.9/2023
Nykytila-analyysi
- Kunnanjohtaja
- Deloitte
- Hahmota Oy

21.9 / 2023
Työryhmätyöskentely
+ Mobiilipeli ja
keskustelu
verkkosivuilla

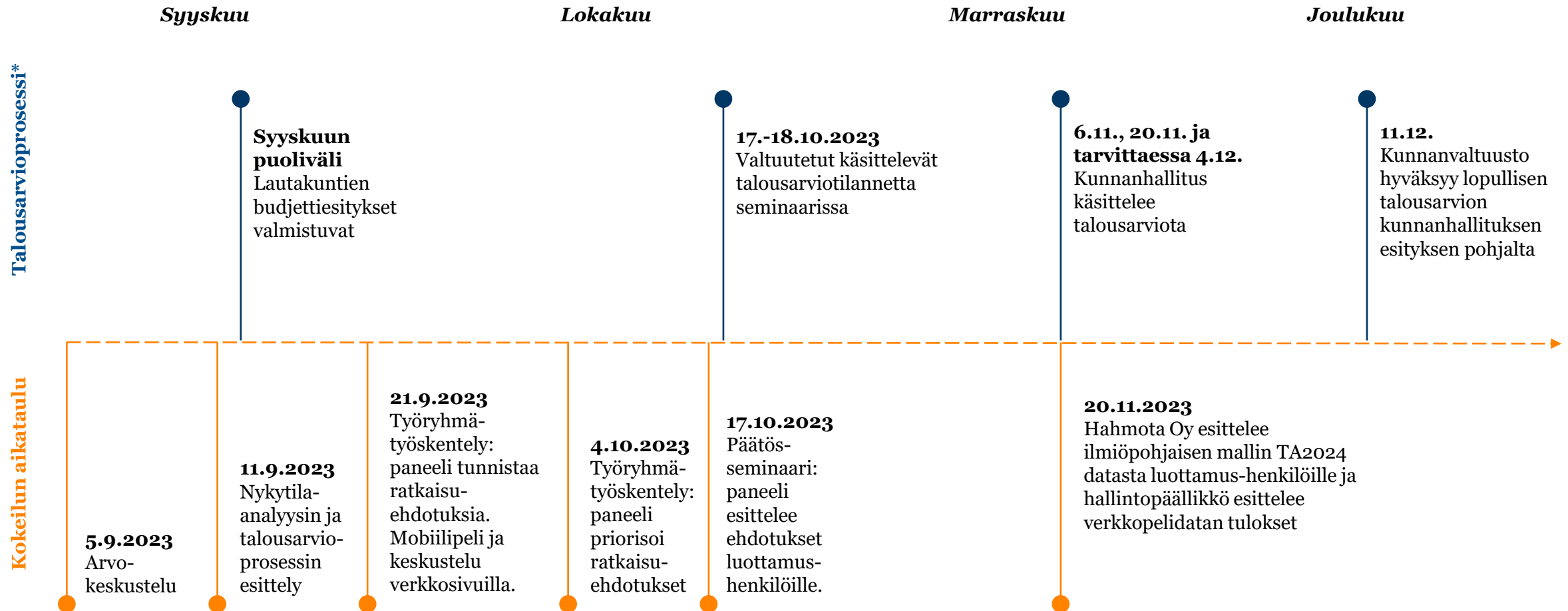

4.10/2023
Työryhmätyöskentely

17.10/2023
Päätösseminaari
+ 20.11/2023
Kunnanhallitus
Hahmota-data +
pelidata käyttöön

Merikarvian kokeilun ajoittuminen suhteessa talousarvioprosessiin

* Kuvaus ei kata kunnan talousarvioprosessia kokonaisuudessaan

Ehdotusten vaikutuslogiikan kuvaus: yleishallinto

Ratkaistava asia/tavoite	Ratkaisuehdotus	Vaikutukset				
		Kustannukset	Hyödyt lyhyellä aikavälillä	Hyödyt pitkällä aikavälillä	Tunnistettut riskit /huomiot	
Ratkaistava asia: kuntaan tarvitaan lisää asuntoja	Investoinnit	<p>Rakennetaan kuntaan uusia vuokra-asuntoja ARA-rahoituksella (n. 15 kpl)</p>	<ul style="list-style-type: none"> Arvio uusien vuokra-asuntojen rakentamisen kustannuksista n. 2 MEUR Lisäksi ylläpitokulut 25.000 euroa/vuosi. Vuokratulot: n. $15 \cdot 500 \cdot 12 = 90\,000$ euroa/vuosi 	<ul style="list-style-type: none"> Uusien asukkaiden Merikarvialle muuttamisen mahdollistaminen Nykyiseen patoutuneeseen kysyntään vastaaminen kunnan sisällä 	<ul style="list-style-type: none"> Kunnan houkuttelevuus Kunnan elinvoiman tukeminen 	<ul style="list-style-type: none"> Rakentamisen kustannusarvion ylittyminen, töiden viivästyminen Riski, että asunnoille ei ole kysyntää (markkinatilanne) hinnoilla, jotka kattavat kunnan kustannukset Realisoituvatko hyödyt kunnalle? <p><i>Huomiona, että alkuperäisessä ehdotuksessa mainittu vanhojen vuokra-asuntojen purkamisen (purkukustannus n. 200.000 EUR) ei ole vielä ajankohtaista, sillä se vaatisi n. 30 asunnon välitöntä rakentamista niiden tilalle (kustannus n. 4-5 MEUR)</i></p>
		<p>Rantakaavan päivittäminen ajan tasalle niin että se mahdollistaa vakituisen asumisen</p>	<ul style="list-style-type: none"> Kaavan päivityksen kustannukset: 50.000 € Ajallinen kesto 2-3 vuotta 	<ul style="list-style-type: none"> Uusien asukkaiden Merikarvialle muuttamisen mahdollistaminen Nykyiseen patoutuneeseen kysyntään vastaaminen kunnan sisällä 	<ul style="list-style-type: none"> Kunnan houkuttelevuus Kunnan elinvoiman tukeminen 	<ul style="list-style-type: none"> Riski, että tonteille ei ole kysyntää (markkinatilanne) hinnoilla, jotka kattavat kunnan kustannukset
		<p>Uusien asuntojen rakentaminen vanhuksille yhteisöllisyys huomioiden (n. 40-50 uutta asuntoa)</p>	<ul style="list-style-type: none"> Uusien asuntojen rakentamisen kustannukset n. 6 MEUR Hinta-arvio sisältä tontin, suunnittelun ja rakentamisen 	<ul style="list-style-type: none"> Laadukkaan asumisen mahdollistaminen ikäihmisille 	<ul style="list-style-type: none"> Kunnan houkuttelevuus eläkeikä lähestyvien keskuudessa Mahdolliset välilliset säästöt sote-kuluissa ennaltaehkäisyä kautta 	<ul style="list-style-type: none"> Rakentamisen kustannusarvion ylittyminen, töiden viivästyminen

Paneelin tärkeimmiksi valitut 10 ratkaisuehdotusta priorisointijärjestyksessä (1/2)

	Ratkaisuehdotus	Ratkaistava asia tai tavoite, johon ratkaisuehdotus liittyy	Huomiot
1	Hankintatoimen suunnittelun ja hankintojen toteutuksen kehittäminen yhteistyössä muiden kuntien kanssa	Tavoite: säästöjen tavoittelu suurten hankintojen hyvän suunnittelun kautta	<p>Rantatonttien suunnittelussa on tärkeää huomioida vertailu lähikuntiin (esim. Ahlainen) esimerkiksi sallittujen rakennusneliöiden osalta, jotta varmistetaan kunnan kilpailukyky.</p> <p>Hanke on jo käynnissä. Nykyiset tilat uudistetaan, ei laajennuksia varsinaisesti.</p> <ul style="list-style-type: none">• Työpajatoiminnan kehittämisessä on hyvä huomioida tuleva TE-uudistus, joka muuttaa kunnan vastuulla olevia tehtäviä• Kesäruokailukonsepti työpajojen toimintana• Yritykset mukaan työpajatoimintaan, seurakunnan kanssa yhteistyötä on jo• Miten saadaan nuoret sitoutumaan? (keppi/porkkana)• Miten saadaan nuoria houkuteltua mukaan?
2	Rantakaavan päivittäminen ajan tasalle niin että se mahdollistaa vakituisen asumisen	Ratkaistava asia: kuntaan tarvitaan lisää asuntoja	
3	Toteutetaan Rysän peruskorjaus	Ratkaistava asia: Rysä on peruskorjauksen tarpeessa	
4	Tarjotaan valinnaisaineita etänä yhteistyössä muiden oppilaitosten kanssa	Tavoite: mahdollistaa lukion säilyminen Merikarvialla	
5	Työpajatoiminnan kehittäminen	Ratkaistava asia: miten vaikuttaa niiden nuorten asemaan, jotka eivät ole työelämässä tai opiskelun piirissä	

Paneelin tärkeimmiksi valitut 10 ratkaisuehdotusta priorisointijärjestyksessä (2/2)

	Ratkaisuehdotus	Ratkaistava asia tai tavoite, johon ratkaisuehdotus liittyy	Huomiot
6	Etätyötilojen rakentaminen ja vuokraaminen (I vaihe toteutuu jo v 2023)	Tavoite: työllisyyden tukeminen	<i>Lisäksi voi olla muita mahdollisia kunnan tiloja, esim. kouluja, joita voisi hyödyntää tähän tarkoitukseen</i>
7	Some/markkinointiin osaava ja aktiivinen tekijä (esim. lukiolaisten hyödyntäminen)	Tavoite: Merikarvian kunnan markkinoinnin tulisi olla näkyvää ja erottuvaa	
8	Rakennetaan kuntaan uusia vuokra-asuntoja ARA-rahoituksella (n. 15 kpl)	Ratkaistava asia: kuntaan tarvitaan lisää asuntoja	<i>Laajemmin: mitä tukea on mahdollista tarjota, jotta nuoret pääsisivät lähelle kouluun ja ehkä palaisivat asumaan Merikarvialle? Esimerkkinä korkeakoulupolkujen viitoittaminen jo toiselta asteelta (opintopolut)</i>
9	Kunta ja yritykset tarjoaisivat jo opiskeluiden aikana nuorille työharjoittelupaikkoja mahdollisuuksien mukaan	Ratkaistava asia: miten nuoret saadaan jäämään paikkakunnalle?	
10	Uusien asuntojen rakentaminen ja teollisuustoimitilojen rakentaminen koko kunnan alue huomioiden sekä teollisuustonttien kauppa	Toive, että investointeja tehtäisiin koko kunnan alueelle, ei ainoastaan kirkonkylälle	

Ratkaisu Torilaisten ehdotukset euroina

Ehdotus 1. ja 4.-7.

Merkittäviä ehdotuksia on tehty yhteistyön lisäämisestä eri toimijoiden välillä - näin ollen varsinaisia euromääräisiä varauksia ei ole kaikilta osin ole välttämätöntä tehdä.

Ehdotus 2.

Rantakaavan päivittäminen n 50 000 €

Ehdotus 3.

Rysän (liikuntakeskus) remontin suunnitteluun ollaan varaamassa ensi vuodelle 30 000 euroa - varsinaiseen toteutukseen menee vuonna 2025 suunnilleen 700 000 – 1 000 000 euroa.

Ehdotukset 8. ja 10.

Uusia asuntoja (ARA 15 kpl) n 1,5 -2,0 miljoonaa euroa € - rahoittajaneuvottelut ovat käynnissä.

Ns. kovan rahan asuntoja n 5-6 m€ -> mieluusti yksityinen investointi (toteuttajaa ei vielä tiedossa)

Yritystiloja 1 - 2 m€ -> kunta valmis investoimaan tämän omaan taseeseen, tai kuntaomisteisen vuokrausyhtiön taseeseen.

Vaikuta talousarvioon

Kummallisen Kodikas – Menestyvä Merikarvia-peli on auki toistaiseksi-ohjeet ->

Ratkaisu Torilaiset jätti valtuustolle ehdotuslistansa – koonti keskustelusta löytyy [täältä](#):

Kummallisen Kodikas – Menestyvä Merikarvia – pelin anti

Kummallisen Kodikas – Menestyvä Merikarvia - peliä on pelannut 31.10.2023 mennessä 36 vastausta joista osa oli yksityishenkilöitä ja osa joukkueita. Pelin rakentaminen on osa kuntalaisdemokratiaa edistävää hanketta, jota Sitra koordinoi.

- Kummallisen kodikas -peli on luova ja osallistava peli, joka on suunnattu Merikarvian kunnan asukkaille. Pelin tavoitteena on kerätä kuntalaisten ideoita ja mielipiteitä kunnan kehittämiseksi ja talousarvion suunnittelussa huomioitavaksi.
- Peli koostuu kuudesta erilaisesta tehtävästä, jotka liittyvät kunnan eri osa-alueisiin, kuten nuorisotoimintaan, elinkeinoelämään, palveluihin ja ympäristöön. Peliä voi pelata yksin tai joukkueena, ja pelin lopuksi pelaajat saavat palautetta ja pisteitä vastauksistaan.

Pelin kautta saadut ideat kunnan talousarviossa huomioitavaksi

Nuorten harrastusmahdollisuuksien lisääminen: Joukkueet ehdottivat, että kunta voisi tukea nuorten harrastustoimintaa esimerkiksi rakentamalla skeittipuiston, järjestämällä nuorisotapahtumia, tarjoamalla ilmaisia tai edullisia liikuntavälineitä lainaan ja tukemalla nuorten yrittäjyyttä.

Kunnan elinvoiman ja vetovoiman kasvattaminen: Joukkueet ehdottivat, että kunta voisi houkutella lisää asukkaita ja matkailijoita esimerkiksi kehittämällä kunnan imagoa, markkinoimalla kunnan nähtävyyksiä ja tapahtumia, luomalla uusia työpaikkoja ja yhteistyömahdollisuuksia ja parantamalla kunnan viihtyisyyttä.

Kunnan palveluiden laadun ja saatavuuden parantaminen: Joukkueet ehdottivat, että kunta voisi parantaa kunnan palveluita esimerkiksi lisäämällä terveystalouden resursseja ja henkilökuntaa, kehittämällä digitaalisia palveluita ja etäyhteyksiä, panostamalla koulutukseen ja varhaiskasvatukseen ja turvaamalla vanhustenhuollon.

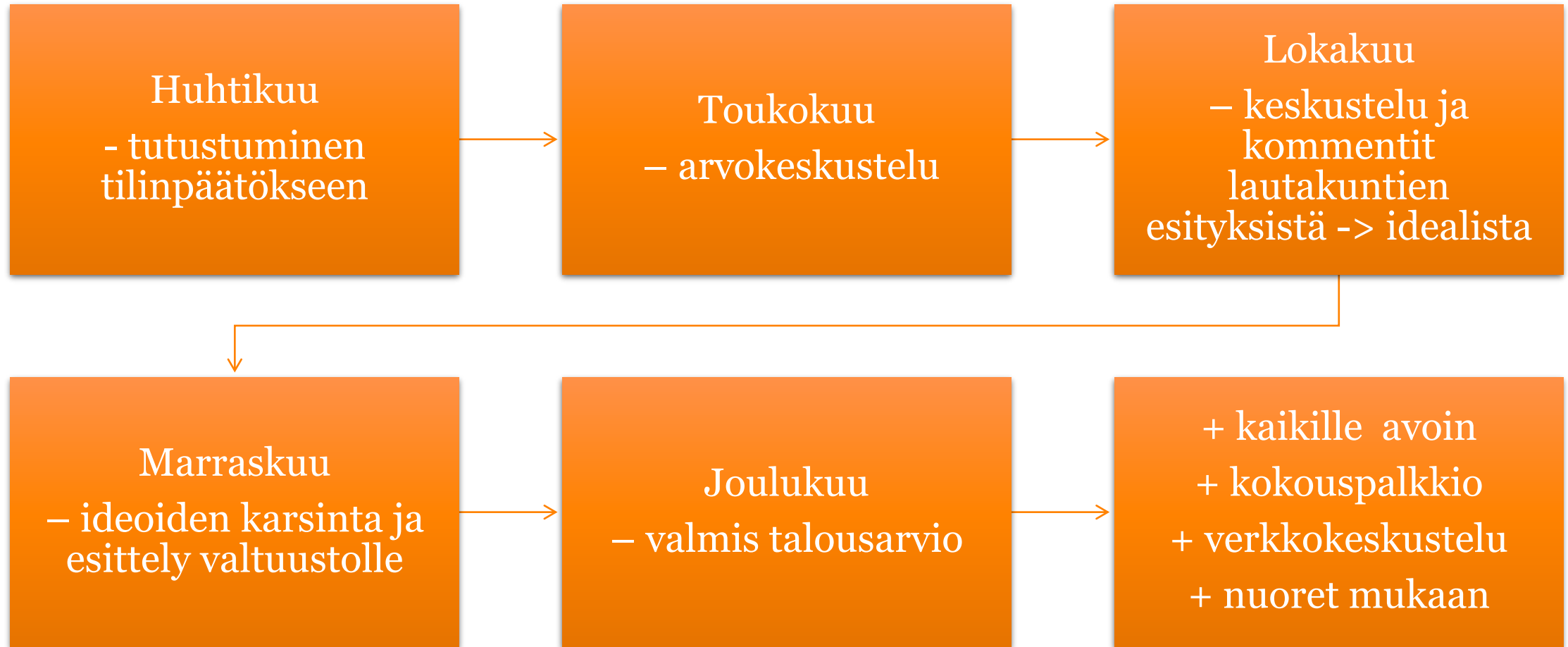
Kunnan talouden tasapainottaminen: Joukkueet ehdottivat, että kunta voisi tasapainottaa kunnan taloutta esimerkiksi tehostamalla kunnan toimintaa ja hallintoa, hankkimalla lisää rahoitusta valtiolta tai muilta tahoilta, säästämällä energiaa ja materiaaleja ja lisäämällä verotuloja.

Peliin osallistuneiden kokemukset

- Peliin osallistuneet joukkueet antoivat positiivista palautetta pelistä. Joukkueet pitivät peliä hauskaa, mielenkiintoista, opettavaista ja innostavaa. Joukkueet arvostivat pelin luovuutta, monipuolisuutta, helppoutta ja osallistavuutta. Joukkueet toivoivat, että peli jatkuisi pidempään tai että peliin tulisi lisää tehtäviä. Joukkueet myös ilmaisivat kiinnostuksensa osallistua kunnan kehittämiseen jatkossakin.
- Kummallisen kodikas -peli on ollut onnistunut tapa kerätä kuntalaisten ideoita ja mielipiteitä kunnan kehittämiseksi ja talousarvion suunnittelussa huomiotavaksi. Peli on saanut hyvän vastaanoton ja innostanut pelaajia luovaan ajatteluun ja osallistumiseen. Peli on myös tuottanut monia arvokkaita ja toteuttamiskelpoisia ideoita kunnan eri osa-alueisiin liittyen. Peli on osoittanut, että pelillisyyttä voi olla tehokas ja hauska tapa edistää kuntademokratiaa ja yhteisöllisyyttä.

Ehdotus toimintamalliksi

Kiitos mielenkiinnostanne!

Ota yhteyttä jos haluat kuulla lisää

TA 2024

Sari Hatanpää / Merikarvian kunta

